

Sygn. akt IV U 96/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

5 maja 2021 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Dorota Załęska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 5 maja 2021 roku w Sieradzu

odwołania K. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z 12 stycznia 2021 r. Nr (...)

w sprawie K. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o wysokość emerytury

1. Oddala odwołanie.

2. Przekazuje organowi rentowemu do rozpoznania wnioszek o odsetki zawarty w odwołaniu z 2 lutego 2021 roku.

Sygn. akt IV U 96/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 12.01.2021r., na podstawie przepisów ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 2020.53), ZUS II Oddział w Ł. z urzędu ponownie ustalił K. T. wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej od dnia 10.02.2014r., tj. od dnia, od którego mogłaby być podjęta wypłata tej emerytury. Wysokość świadczenia została obliczona od podstawy obliczenia niepomniejszonej o kwoty pobranych wcześniejszych emerytur. Przy ustalaniu wysokości emerytury uwzględniono wszystkie zmiany w wysokości świadczenia, jakie miały miejsce od dnia jej przyznania do 31.12.2020r., w tym zmiany wynikające z waloryzacji, jakimi emerytura była objęta oraz zmiany wynikające z załatwienia zgłoszonych wniosków. Emerytura ustalona niniejszą decyzją nadal jest świadczeniem korzystniejszym od dotychczas pobieranej wcześniejszej emerytury przyznanej decyzją z 3.10.2008r., wobec czego Zakład podejmuje jej wypłatę od 10.02.2014r. Jednocześnie od 10.02.2014r. ZUS wstrzymał wypłatę wcześniejszej emerytury przyznanej decyzją z 3.10.2008r., a kwoty wypłacone z tego tytułu po dniu 10.02.2014r. do 31.12.2020 zaliczył na poczet emerytury ustalonej w niniejszej decyzji.

Od powyższej decyzji w/w złożyła odwołanie, wnosząc o zmianę decyzji i ustalenia prawa do emerytury w powszechnym wieku na podstawie wskaźnika średniego dalszego trwania życia z art. 26 ustawy z daty przejścia na emeryturę, tj. wskaźnika właściwego na miesiąc styczeń 2021r. oraz wypłatę odsetek ustawowych za opóźnienie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. T., ur. (...)

Decyzją z 3.10.2008r., Zakład przyznał wnioskodawczyni emeryturę wcześniejszą od 11.10.2008r. tj. od osiągnięcia wieku 55 lat (**decyzja k. 31/akta ZUS**).

Decyzją z 25.02.2014r., po rozpoznaniu wniosku z 13.01.2014r., ZUS przyznał K. T. emeryturę od osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, tj. od 10.02.2014r. Wysokość emerytury ustalono w myśl przepisów art. 26 w związku z art. 25 w/w ustawy jako równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia, po potrąceniu kwot pobranych wcześniejszych emerytur (108029,09zł.) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego (252,30 miesięcy). Wysokość emerytury obliczona według nowych zasad wyniosła 1549,03zł. i okazała się dla wnioskodawczyni świadczeniem mniej korzystnym (**decyzja k. 11 - 12/akta ZUS**).

Wyrokiem z 6.03.2019r. w sprawie P 20/16, opublikowanym 21.03.2019r., Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 oraz z 2019r. poz. 39), w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017r. w zakresie, w jakim dotyczy urodzonych w 1953r. kobiet, które przed 1 stycznia 2013r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W dniu 18.04.2019r., do ZUS wpłynęła skarga K. T. o wznowienie postępowania w związku z wyrokiem TK 6.03.2019r. (**k. 15/akta ZUS**).

Postanowieniem z 7.05.2019r., ZUS wznowił postępowanie administracyjne w sprawie zakończonej ostateczną decyzją z 25.02.2014r. (**k. 16/akta ZUS**).

Decyzją z 7.05.2019r., ZUS odmówił uchylenia decyzji z 25.02.2014r. i stwierdził jej wydanie z naruszeniem prawa (**k. 17/akta ZUS**).

Następnie decyzją z 12.01.2021r., wydaną z urzędu na podstawie przepisów ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 2020.53), ZUS II Oddział w Ł., ponownie ustalił K. T. wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej od dnia 10.02.2014r., tj. od dnia, od którego mogłaby być podjęta wypłata tej emerytury. Wysokość świadczenia została obliczona od podstawy obliczenia niepomniejszonej o kwoty pobranych wcześniejszych emerytur. Przy ustalaniu wysokości emerytury uwzględniono wszystkie zmiany w wysokości świadczenia, jakie miały miejsce od dnia jej przyznania do 31.12.2020r., tj. zmiany wynikające z waloryzacji, jakimi emerytura była objęta oraz zmiany wynikające z załatwienia zgłoszonych wniosków. Emerytura ustalona niniejszą decyzją z urzędu jest z urzędu świadczeniem korzystniejszym od dotychczas pobieranej emerytury wcześniejszej, wobec czego Zakład podjął jej wypłatę od 10.02.2014r. wstrzymując jednocześnie od 10.02.2014r. wypłatę wcześniejszej emerytury przyznanej decyzją z 3.10.2008r., a kwoty wypłacone z tego tytułu po dniu 10.02.2014r. do 31.12.2020 zaliczył na poczet emerytury ustalonej aktualną decyzją (**decyzja k. 19 - 21/akta ZUS**).

Powyższy niesporny stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego przed organem rentowym.

Sąd Okręgowy zważył:

Stosownie do art. 15zżs pkt 2 ustawy z 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID -19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567, 568 i 695), w brzmieniu, określonym ustawą z dnia 14 maja 2020r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U.2020.875), z uwagi na

okoliczność, że postępowanie dowodowe w całości zostało przeprowadzone w oparciu o dokumenty zawarte w aktach organu rentowego, zaistniały przesłanki do wydania w sprawie wyroku na posiedzeniu niejawnym.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁽⁹⁾ i art. 477⁽¹⁴⁾k.p.c.) i tylko w tym zakresie podlega ona kontroli sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności. Postępowanie sądowe zmierza do kontroli prawidłowości lub zasadności zaskarżonej decyzji. Od momentu wniesienia do sądu odwołania od decyzji organu rentowego rozpoznawana sprawa staje się sprawą cywilną, podlegającą rozstrzygnięciu według zasad właściwych dla tej kategorii. Odwołanie pełni rolę pozwu, a jego zasadność ocenia się na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego. Postępowanie sądowe skupia się na wadach wynikających z naruszenia przez organ rentowy prawa materialnego. Przeniesienie sprawy na drogę sądową przez wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego ogranicza się do okoliczności uwzględnionych w decyzji, a między stronami spornych; poza tymi okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 maja 1999r., II UZ 52/99 oraz z 25 maja 1999r. II UKN 622/99). Podstawę prawną ponownego ustalenia emerytury ubezpieczonej stanowiły przepisy znowelizowanej ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu, nadanym ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020r. poz. 1222). Zgodnie z art. 194i. do ustalenia podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ubezpieczonego urodzonego w 1953r., nie stosuje się przepisu art. 25 ust. 1b, jeżeli wniosek o przyznanie tej emerytury zgłosił w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 19 czerwca 2020r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. poz. 1222), pod warunkiem że prawo do emerytury przed osiągnięciem wieku emerytalnego ma ustalone na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013r. W myśl art. 194j.: 1. Kwotę emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ubezpieczonemu urodzonemu w 1953 r., który wcześniej pobierał emeryturę wymienioną w art. 25 ust. 1b na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r., ustala się ponownie od podstawy ustalonej z zastosowaniem art. 194i.

2. Przeliczeniu podlega podstawa obliczenia emerytury przyjęta w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury.

3. Do ustalenia nowej kwoty emerytury przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia przyjęte w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, a następnie uwzględnia się kolejne zmiany wysokości świadczenia.

4. Emerytura w ponownie ustalonej wysokości przysługuje od dnia, od którego podjęto wypłatę emerytury przyznanej na podstawie art. 24, a w przypadku gdy prawo do tej emerytury było zawieszona - od dnia, od którego mogłaby być podjęta jej wypłata.

5. Jeżeli ponownie ustalona wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 jest wyższa od wypłacanej dotychczas, emerytowi wypłaca się wyrównanie. Kwotę wyrównania stanowi różnica między sumą kwot emerytur, jakie przysługiwałyby w okresie od dnia, o którym mowa w ust. 4, do dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, z uwzględnieniem ich waloryzacji, a sumą kwot wypłaconych w tym okresie.

Przeliczenie świadczenia emerytalnego w oparciu o powołane wyżej normy nie polega – tak jak sugeruje odwołująca się – na przyjęciu swego rodzaju fikcji, iż świadczenie emerytalne jest ustalane po raz pierwszy, z zastosowaniem wszystkich zasad przewidzianych dla pierwszorazowego ustalenia prawa do emerytury. Wręcz przeciwnie – art. 194j ustawy określający zasady ponownego ustalenia wysokości emerytury bezpośrednio odnosi się do uprzedniej decyzji, przyznającej emeryturę w wieku powszechnym z zastosowaniem zasady, uwzględniającej przepis art. 25 ust. 1b. Ust. 1 art. 194 j odnosi się do kwoty emerytury (już wcześniej) przyznanej na podstawie art. 24, a ust.2 wprost odnosi się do przeliczenia podstawy obliczenia emerytury przyjętej w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, zaś ust. 3 zakłada przyjęcie średniego dalszego trwania życia przyjętego w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, a następnie nakazuje uwzględniać kolejne zmiany wysokości świadczenia. Powyższe uregulowanie respektuje obowiązującą w prawie ubezpieczeń społecznych zasadę, wedle której prawo do emerytury jest ustalane według przepisów obowiązujących

w dniu złożenia wniosku, a więc też według parametrów wówczas obowiązujących. Stąd też emerytura w ponownie ustalonej wysokości przysługuje od dnia, od którego podjęto wypłatę emerytury przyznanej na podstawie art. 24, a w przypadku, gdy prawo do tej emerytury było zawieszona – od dnia, od którego mogłaby być podjęta jej wypłata (art. 194j ust. 4). W świetle powołanych przepisów stanowisko odwołującej, iż jej sytuację należy traktować tak, jakby po raz pierwszy występowała z wnioskiem o emeryturę, należy uznać za bezpodstawne. W konsekwencji należało przyjąć, że wnioskodawczyni zarówno we wniesionym odwołaniu jak i w toku postępowania nie podniosła żadnych merytorycznie uzasadnionych zarzutów mogących podważyć zaskarżoną decyzję, która w ocenie Sądu odpowiada prawu.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§1 k.p.c., orzekł jak w pkt 1 wyroku. Na podstawie art. 477¹⁰§2 kpc, przekazano ZUS zawarty w odwołaniu z 2.02.2021r. wniosek o odsetki jako dotychczas nierozpoznany.

z/ odpis dla wnioskodawczyni z pouczeniem o apelacji.